

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

НАКАЗ (з основної діяльності)

Київ

№ _____

Про питання забезпечення пожежної, техногенної безпеки та цивільного захисту на об'єктах критичної інфраструктури

Відповідно до пункту 5 Порядку розроблення та погодження паспорта безпеки на об'єкт критичної інфраструктури, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 серпня 2023 р. № 818, та з метою належної організації операторами критичної інфраструктури роботи щодо розроблення планів захисту об'єктів критичної інфраструктури
НАКАЗУЮ:

1. Затвердити такі, що додаються:

Форму плану захисту із забезпечення цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки на об'єктах критичної інфраструктури та протидії проєктній загрозі національного рівня «Пожежі та вибухи»;

Рекомендації з розроблення планів захисту за проєктною загрозою національного рівня «Пожежі та вибухи».

2. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Голови з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації
Примуша Р. Б.

Тимчасово виконуючий
обов'язки Голови

Володимир ДЕМЧУК

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ ДСНС
08.12.2023 № 986

ЗАТВЕРДЖЕНО

(найменування посади керівника оператора
критичної інфраструктури)

(підпис)

(власне ім'я, прізвище)

20__ р.

М.П.

ПЛАН ЗАХИСТУ
із забезпечення цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки на
об'єктах критичної інфраструктури та протидії проектній загрозі
національного рівня «пожежі та вибухи»

№ з/п	Найменування заходів	Відмітка про виконання
I. Системи зовнішнього та внутрішнього протипожежного водопостачання		
1.1	Провести перевірку герметичності пожежних водойм (резервуарів)	
1.2	Визначити технічний стан мережі зовнішнього протипожежного водопроводу шляхом проведення гідравлічних випробувань (під тиском рівним 1,25 робочого (P), але не менше P+0,3МПа)	
1.3	Провести перевірку технічного стану пожежних гідрантів з пуском (забором) води та зі складанням відповідних документів (згідно з Інструкцією про порядок утримання, обліку та перевірки технічного стану джерел зовнішнього протипожежного водопостачання, затверджених наказом МВС від 15.06.2015 № 696, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України від 03 липня 2015 р. за № 780/27225)	
1.4	Відновити працездатність пошкоджених (непрацюючих) пожежних насосних станцій	
1.5	Відновити працездатність пошкоджених (несправних) пожежних гідрантів та трубопроводів протипожежного водопостачання	

№ з/п	Найменування заходів	Відмітка про виконання
1.6	Забезпечити проведення ремонтів пожежних водойм (резервуарів), які втратили герметичність, а також засувок з штурвалами перед приймальними (мокрими) колодязями для забору води	
1.7	Виконати під'їзди з твердим покриттям до джерел зовнішнього протипожежного водопостачання	
1.8	Відкриті пожежні водойми (при їх наявності) пристосувати для забору води пожежними автомобілями	
1.9	Привести в працездатний стан системи внутрішнього протипожежного водопроводу, забезпечити їх комплектацію та технічне обслуговування відповідно до встановлених норм	
1.10	Поновити показники пожежних водойм (резервуарів) та пожежних гідрантів	
1.11	Виконати заходи щодо захисту пожежних гідрантів, водойм (резервуарів) та їх обладнання від замерзання води взимку	
1.12	Відновити пожежні резервуари, що були зруйновані, або не підлягають ремонту за результатами перевірки на герметичність	
1.13	Провести реконструкцію (заміну) зруйнованих систем протипожежного водопостачання, а також тих, які не пройшли гідравлічні випробування	
1.14	Пожежні водойми (резервуари), непристосовані для безпосереднього забору води пожежними автомобілями, обладнати приймальними (мокрими) колодязями відповідно до вимог норм	
1.15	Влаштувати додаткове незалежне джерело електроживлення (дизельний генератор) для насосів систем протипожежного водопостачання та стаціонарних систем пожежогасіння для забезпечення безперебійної подачі вогнегасних речовин для цілей пожежогасіння в умовах повного знеструмлення об'єкта	
1.16	Роботу пожежних насосів у пожежних насосних станціях перевести в автоматичний режим для забезпечення постійного нормативного напору (тиску) води у мережах протипожежного водопостачання	

№ з/п	Найменування заходів	Відмітка про виконання
II. Системи протипожежного захисту		
2.1	Для перевірки готовності і ефективності автоматичних систем водяного пожежогасіння провести їх повну ревізію з виконанням гідравлічних випробувань підвідних трубопроводів із складанням відповідного акту згідно з СОУ 41.0-21677681-37:2010	
2.2	Провести технічне обстеження щодо експлуатаційної придатності існуючих систем протипожежного захисту (пожежної сигналізації, пожежогасіння, керування евакууванням, пожежного спостереження) із складанням відповідних Актів	
2.3	Провести реконструкцію (модернізацію) систем протипожежного захисту, які зруйновані, та тих, що відпрацювали свій ресурс	
2.4	Відновити працездатність пошкоджених (несправних) систем автоматичного пожежогасіння на діючому обладнанні	
2.5	При відновленні пошкодженого основного енергетичного обладнання забезпечити працездатність автоматичних систем пожежогасіння, що захищають це обладнання, до подачі напруги на нього	
2.6	Забезпечити виконання згідно з СОУ 41.0-21677681-37:2010 відповідних регламентних робіт із підтримання експлуатаційної придатності (технічного обслуговування) автоматичних систем пожежогасіння організацією, яка має відповідну ліцензію	
2.7	Забезпечити щорічне випробування стаціонарної системи пожежогасіння та пропускної здатності оливо-відводів, а також промивання гравійної засипки оливо-приймачів	
2.8	Провести обстеження будівель, приміщень, споруд та технологічного обладнання, що не забезпечені системами протипожежного захисту з визначенням необхідності їх влаштування відповідно до вимог чинних норм	
2.9	Забезпечити розробку та реалізацію затверджених проєктів на впровадження систем протипожежного захисту за результатами проведених обстежень згідно з вимогами чинного законодавства	

№ з/п	Найменування заходів	Відмітка про виконання
2.10	В обсягах відновлення зруйнованих будівель, споруд та технологічного обладнання передбачати одночасне введення в експлуатацію систем протипожежного захисту, систем блискавкозахисту згідно з чинними будівельними нормами та правилами з пожежної безпеки	
2.11	Забезпечити проведення робіт з підтримання експлуатаційної придатності (технічного обслуговування) систем автоматичного пожежогасіння, пожежної сигналізації, оповіщення та управління евакуацією під час пожежі суб'єктами господарювання, що мають відповідну ліцензію	
2.12	Забезпечити виведення сигналів про пожежу від приймально-контрольних приладів пожежної сигналізації на пульти централізовано пожежного спостереження	
2.13	Створити резервний запас зрошувачів для автоматичних систем водяного пожежогасіння та пожежних сповіщувачів для систем пожежної сигналізації	
III. Цивільний захист та техногенна безпека		
3.1	Забезпечити 100% укриття своїх працівників у захисних спорудах цивільного захисту	
3.2	Забезпечити експлуатацію захисних споруд цивільного захисту відповідно до вимог наказу МВС від 09.07.2018 № 579, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 липня 2018 р. за № 879/32331	
3.3	Забезпечити своїх працівників засобами індивідуального захисту	
3.4	Провести ідентифікацію об'єктів підвищеної небезпеки відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 13.09.2022 № 1030	
3.5	Здійснити страхування цивільної відповідальності за шкоду, яка може бути заподіяна третім особам внаслідок надзвичайних ситуацій, небезпечних подій, у тому числі пожеж та аварій на території об'єктів підвищеної небезпеки	
3.6	Створити матеріальний резерв для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на об'єктах підвищеної небезпеки	

№ з/п	Найменування заходів	Відмітка про виконання
3.7	Розробити та затвердити у встановленому порядку план локалізації і ліквідації аварії та їх наслідків на об'єктах підвищеної небезпеки	
3.8.	Забезпечити виконання комплексу інженерно-технічних рішень, спрямованих на запобігання виникнення надзвичайних ситуацій, забезпечення захисту населення і територій від них та небезпеки, що може виникнути під час воєнних (бойових) дій або внаслідок таких дій, а також створення умов для забезпечення сталого функціонування суб'єктів господарювання і територій в особливий період (інженерно-технічні заходи цивільного захисту) відповідно до вимог законодавства, норм, правил і стандартів	
IV. Загальні вимоги		
4.1	Забезпечити охорону від пожеж ОКІ відповідно до Порядку організації та забезпечення охорони від пожеж підприємств, установ, організацій та інших об'єктів на підставі договорів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2019 р. № 716	
4.2	Здійснити заміну пожежно-рятувальної техніки (яка знаходиться в несправному стані та вичерпала свій ресурс) в державних пожежно-рятувальних підрозділах (частинах) Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, що здійснюють охорону від пожеж ОКІ на підставі договорів	
4.3	Виконати інженерний захист будівель насосних станцій, розподільчих вузлів пожежогасіння, камер перемикання засувок, наземних сухотрубів та резервуарів запасів води для пожежогасіння	
4.4	Забезпечити резерв вогнегасних речовин (піноутворювача, порошку, води тощо) в залежності від особливостей технологічних процесів ОКІ	
4.5	Виконати проходи для доступу пожежно-рятувальних підрозділів та подавання вогнегасних речовин під час ліквідації можливих пожеж навколо технологічного обладнання, що захищається габіонами та біг-бегами	
4.6	Проектні рішення щодо інженерного захисту технологічного обладнання та споруд згідно з другим рівнем захисту концепції «КРАЇНА-ФОРТЕЦЯ»	

№ з/п	Найменування заходів	Відмітка про виконання
	виконати з урахуванням вимог пожежної безпеки за узгодженням з ДСНС	
4.7	Забезпечити вогнезахисне оброблення дерев'яних конструкцій горищ, а також доведення класу вогнестійкості металевих конструктивних елементів будівель та споруд відповідно до вимог ДБН В.1.1-7:2016	
4.8	Експлуатацію, ремонт, улаштування кабельних споруд виконувати з дотриманням вимог Правил улаштування електроустановок, затверджених наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 21.07.2017 за № 476	
4.9	Здійснити комісійну перевірку існуючого вогнезахисного покриття кабельного господарства із складанням відповідних Актів перевірки технічного стану	
4.10	За результатами перевірки вогнезахисного покриття кабельного господарства розробити проектну документацію та виконати відповідні роботи щодо ремонту, заміни чи повторного вогнезахисного оброблення кабельної продукції	
4.11	У кабельних спорудах (тунелі, канали, шахти, кабельні поверхи, напівповерхи, приміщення тощо), а також інших приміщеннях з електричним та електронним обладнанням влаштувати системи протипожежного захисту (пожежної сигналізації, пожежогасіння, оповіщення, протипожежні двері, клапани тощо) відповідно до вимог діючих норм	
4.12	При прокладанні кабельних ліній використовувати проводи та кабелі, які є стійкими до поширювання полум'я згідно з вимогами ДСТУ 4809:2007, а для живлення та управління системами протипожежного захисту та іншими інженерними системами під час пожежі застосовувати проводи і кабелі, що зберігають цілісність кіл під дією стандартного температурного режиму протягом нормованого часу	
4.13	Електрообладнання привести у відповідність до вимог Правил улаштування електроустановок, затверджених наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 21.07.2017 за № 476 та НПАОП 40.1-1.32-01	

№ з/п	Найменування заходів	Відмітка про виконання
4.14	Забезпечити у повному обсязі будівлі, споруди та територію первинними засобами пожежогасіння (вогнегасники, пожежні щити з відповідним інвентарем, ящики з піском тощо)	
4.15	Забезпечити здійснення технічного обслуговування вогнегасників відповідно до вимог чинного законодавства	
4.16	Забезпечити щорічне проведення спільних протипожежних тренувань із підрозділами Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту	
4.17	Забезпечити працівників добровільного пожежно-рятувального підрозділу та державного пожежно-рятувального підрозділу (частини) Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, що здійснює охорону від пожеж ОКІ на підставі договору спеціальним одягом, спорядженням і засобами індивідуального захисту для участі в гасінні пожеж, проведенні аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт	
4.18	Керівнику та визначеним фахівцям ОКІ пройти навчання з питань цивільного захисту у навчально-методичному центрі сфери цивільного захисту	
4.19	Посадовим особам, які виконують та забезпечують виконання заходів з пожежної безпеки, пройти навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки у встановленому порядку	
4.20	Виконання інших заходів з питань пожежної, техногенної безпеки та цивільного захисту передбачених Типовими рішеннями з інженерного захисту критичних елементів об'єктів критичної інфраструктури від ураження засобами повітряного нападу противника, схвалених постановою Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2023 р. № 929	

Особа, відповідальна за організацію та забезпечення захисту об'єкта критичної інфраструктури

_____ 20__ р.

_____ (підпис)

_____ (власне ім'я, прізвище)

Директор
Департаменту запобігання
надзвичайним ситуаціям

Олександр ЧЕКРИГІН

РЕКОМЕНДАЦІЇ

з розроблення планів захисту за проектною загрозою національного рівня «пожежі та вибухи»

1. Ці Рекомендації установлюють форму, основні положення та правила з розробки планів захисту як невід'ємної складової паспорта безпеки на об'єкт критичної інфраструктури (далі – ОКІ) за проектною загрозою національного рівня «пожежі та вибухи», що повинні бути враховані операторами критичної інфраструктури (далі – оператор КІ) під час їх складання.

2. План захисту (як складову паспорта безпеки) ОКІ (далі – план захисту) розробляє оператор КІ за проектною загрозою «пожежі та вибухи» національного рівня відповідно до цих Рекомендацій та форми плану захисту.

3. Метою реалізації плану захисту є збереження життя та здоров'я персоналу ОКІ, забезпечення безпеки та стійкості ОКІ шляхом впровадження заходів з пожежної, техногенної безпеки та цивільного захисту, які дозволять швидко ліквідувати наслідки надзвичайних ситуацій та інших небезпечних подій на ОКІ, мінімізувати завдані збитки, зберегти критично-важливе обладнання, будівлі і споруди задля можливості відновлення їх роботи та забезпечення надання об'єктами життєво-важливих функцій для населення у максимально-короткі терміни.

4. Оператори КІ під час розробки планів захисту повинні проаналізувати характеристики (сценарії) проектної загрози національного рівня «пожежі та вибухи», заходи, запропоновані приписами ДСНС та її територіальними органами, вимоги норм та правил у цій сфері, рекомендації ДСНС, надані за результатами проведених обстежень, моніторингових заходів, практичних відпрацювань, навчань тощо, а також Типові рішення з інженерного захисту критичних елементів об'єктів критичної інфраструктури від ураження засобами повітряного нападу противника, схвалені постановою Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2023 р. № 929.

5. Перелік заходів, передбачених формою плану захисту, є рекомендованим та не є вичерпним. При розробці плану захисту необхідно передбачати впровадження заходів з урахуванням специфіки технологічних процесів ОКІ, досягнень науки та техніки, позитивного досвіду із зазначених питань, наслідків ворожих обстрілів, результатів роботи моніторингових перевірок та міжвідомчих робочих груп, організованих Уповноваженим органом у сфері захисту критичної інфраструктури, іншими секторальними органами та операторами КІ.

6. Плани захисту, розроблені операторами КІ за проектною загрозою національного рівня «пожежі та вибухи», після затвердження керівником оператора КІ необхідно надсилати на погодження до ДСНС за адресою: місто Київ, вулиця Олеся Гончара, 55-А, з дотриманням вимог законодавства щодо надання інформації з обмеженим доступом.

7. У разі, коли план захисту подано до ДСНС із порушеннями Рекомендацій до його розроблення та відповідної форми, ДСНС не пізніше двох робочих днів із дня реєстрації повертає його оператору КІ разом із супровідним листом для приведення у відповідність із цими Рекомендаціями.

8. Плани захисту повинні містити організаційно-технічні заходи щодо: колективного захисту персоналу ОКІ в захисних спорудах цивільного захисту, що відповідають вимогам норм, правил і стандартів;

індивідуального захисту персоналу ОКІ;

комплексу інженерно-технічних рішень, спрямованих на запобігання виникнення надзвичайних ситуацій, забезпечення захисту населення і територій від них та небезпеки, що може виникнути під час воєнних (бойових) дій або внаслідок таких дій, а також створення умов для забезпечення сталого функціонування суб'єктів господарювання і територій в особливий період (інженерно-технічні заходи цивільного захисту);

інженерного захисту насосних станцій та розподільчих вузлів і трубопроводів пожежогасіння;

проведення випробувань та відновлення працездатності пошкоджених (неробочих) систем протипожежного захисту та водопостачання і забезпечення їх роботи в умовах повного знеструмлення ОКІ;

здійснення технічного обслуговування, а також підтримки цих систем і устаткування в постійній готовності до використання за призначенням;

створення матеріальних резервів для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

влаштування додаткових незалежних джерел електроживлення (дизельних генераторів) для насосів систем протипожежного водопостачання та стаціонарних систем пожежогасіння для забезпечення безперебійної подачі вогнегасних речовин для цілей пожежогасіння в умовах повного знеструмлення ОКІ;

забезпечення ОКІ первинними засобами пожежогасіння та запасом вогнегасних речовин (піноутворювача, порошку тощо);

проведення навчань, тренувань та відпрацювань (протипожежних, командно-штабних тощо) з урахуванням виконаних заходів інженерного захисту критичних елементів ОКІ.

9. Плани захисту повинні містити капітальні заходи щодо забезпечення пожежної, техногенної безпеки та цивільного захисту ОКІ, що реалізуються шляхом модернізації, реконструкції, впровадження систем протипожежного захисту та водопостачання, з урахуванням досягнень науки, техніки і позитивного досвіду із зазначеного питання, забезпечення відповідного протипожежного режиму на території ОКІ, будівництва захисних споруд цивільного захисту (сховищ, протирадіаційних укриттів), забезпечення охорони від пожеж ОКІ, заміни пожежно-рятувальної техніки та озброєння в державних пожежно-рятувальних підрозділах (частинах) Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, що здійснюють охорону від пожеж ОКІ на підставі договорів.

10. Критерієм виконання заходів, передбачених планом захистом, є позитивний результат роботи комісії, організованої оператором КІ, з оформленням відповідних підтвердних документів.

11. При розробленні плану захисту можливо залучати представників територіальних органів ДСНС з метою надання консультацій, рекомендацій та пропозицій.

Директор
Департаменту запобігання
надзвичайним ситуаціям

Олександр ЧЕКРИГІН